

"שוב הוכח שלא קווים גיאוגרפיים,

לא הרים ולא נתיבי מים, ואף

לא ביצורים מושלמים ככל שיוכלו -

הם תחליף לאומץ-ליבם, לתושייתם

ולכושר לחימתם של חיילינו..."

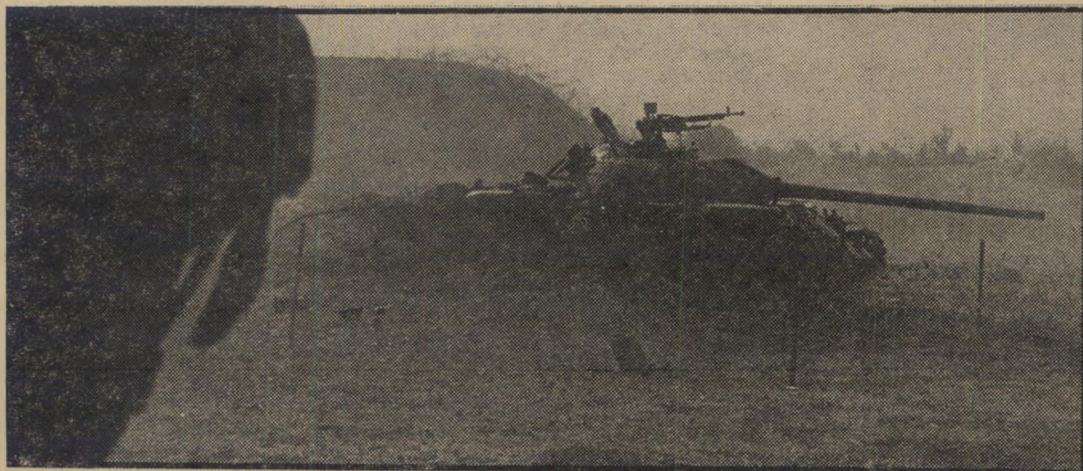

16 באוקטובר 1973

הכנסת התכנסה ביום ה-11 של המלחמה כדי לשמוע הודעה מפי ראש-הממשלה ולאשר את חוקי מימון המלחמה. זה הפעם הראשונה שודרו כל הנאומים — ובכללם נאומי של אורי אבנרי — בשידור חי בטלוויזיה ובקולנוע.

בגמר הדיון הצטרפנו להחלטה שנועדה להדגיש את האחדות הלאומית בימי המלחמה. רק סיעת רק"ח הצביעה נגדה. אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה.

המלחמה האכזרית נמצאת בעיצומה. אחינו בצ"ח ובדרום ערוכים לקרב, וכל אחד מהם עלול להיקרא בכל רגע לחרף את נפשו. מאות משפחות קיבלו זה

בחזית התעלה: טנק מצרי שרוף באחד ממעוזי קו בר-לב ששוחזרו

המלחמה האחרונה!

עקר, אלא ניצחון שיחיה צמוד לתוכנית-שלום מגובשת, ליוזמת-שלום נועזת ואמיצה, להצעה של שלום שגם עמית-ערב, והעם הפלסטיני בפרט, יוכלו לחיות עימו ללא פגיעה בקיומם ובכבודם הלאומי. אי-אפשר להכ" תיב שלום. עצם הסיסמה הזאת היא אבסורד גמור. השלום צריך לצמוח מרצון העמים.

הניצחון המזהיר של מלחמת ששת-הימים, ניצחון חד-משמעי ומוחץ מאין כמוהו, לא נתן לנו שלום כזה. הבה נדג שבגמר מלחמה זו אכן בוא יבוא השלום. אין זה תלוי רק בנו. אבל זה תלוי גם בנו.

זוהי המלחמה הרביעית. בעיצומה, הבה נחליט: נעשה את הכל כדי שתהיה המלחמה האחרונה.

מם אינם תחליף לשלום, ואינם מסוגלים למנוע הת- קפת-פתע, ואין בכוחם להרתיע אויב, ואין בכוחם להבטיח לנו אפילו תנאים איסטרטגיים אידיאליים, אם נגזר עלינו להילחם שוב.

הנה באה התקפת-פתע על קווי הפסקת-האש. הפסקת-האש עצמה היתה קצרה יותר מאשר לפני כל סיבוב קודם — שש שנים ורבע בסך-הכל.

קווי הפסקת-האש — רחוק ככל שהיו — לא מנעו מלחמה. הם לא הביאו את השלום.

עכשיו שומה עלינו להילחם. שומה עלינו לשבור כל כוח התוקף אותנו. אולם גם תוך כדי מלחמה נזכור כי הייעד העיקרי שלנו אינו עוד ניצחון צבאי

עתה את הידיעה הנוראה על אובדן היקר להם מכל. אמהות ואבות, רעות ובנים, חרדים לגורל יקיריהם. אין זה הרגע למחלוקת ולפולמוס. ישנם סימנים שאלה גדולים וחמורים, אשר חובתנו היא לעוררם ול- בדקם. אך לא זו השעה להציגם לחקירה ולתשובה.

בני ישראל, ללא הבדל של השקפה פוליטית, עומי דים ברגע זה בצותא, פנים אל פנים מול פני הסכנה, ומשליכים את חייהם מנגד. זכותם היא לדעת שהעם מאוחד מאחוריהם. בימי קרב, האחדות הלאומית היא כורח מוחלט.

לכן, ננצור את השאלות בלבנו, עד לתום הקרבות. יידעו חיילינו, יידעו העולם, יידעו גם יריבינו אשר מעבר לחזית-הדם, שעם אחד הננו, שנגן על מדינתנו, שכוחנו עימנו, שהמוראל בעורף גבוה, גבוה כפי שהנחו בחזיתות. אם נגזר עלינו לנהל מלחמה, נעמוד בה.

יידע-נא העולם, ויידע-נא עמית-ערב גם זאת: חיילי ישראל בשתי החזיתות נקיים מתאוות-נקם. ביום הא- חד-עשר של מלחמה זו, שלא אנחנו פתחנו בה, בטוי חים חיילינו בצפון ובדרום בכושרנו לתקוף ולנצח. אך אין בליבם צימאון לדם, אין בליבם כל תאוה לכי- בושים. אין עניינם נשואות לעוד שטחים. המיטלה האחת בליבם, המיטלה האחת בלב כל אם ואב, היא זו: תהיינה-נא מלחמה זו האחרונה.

מעל לכל שאיפה לתהילה צבאית, אפילו מעל לשאי- פה לניצחון מוחץ, עומדת השאיפה לשלום — שלום של חיים וביטחון וצדק.

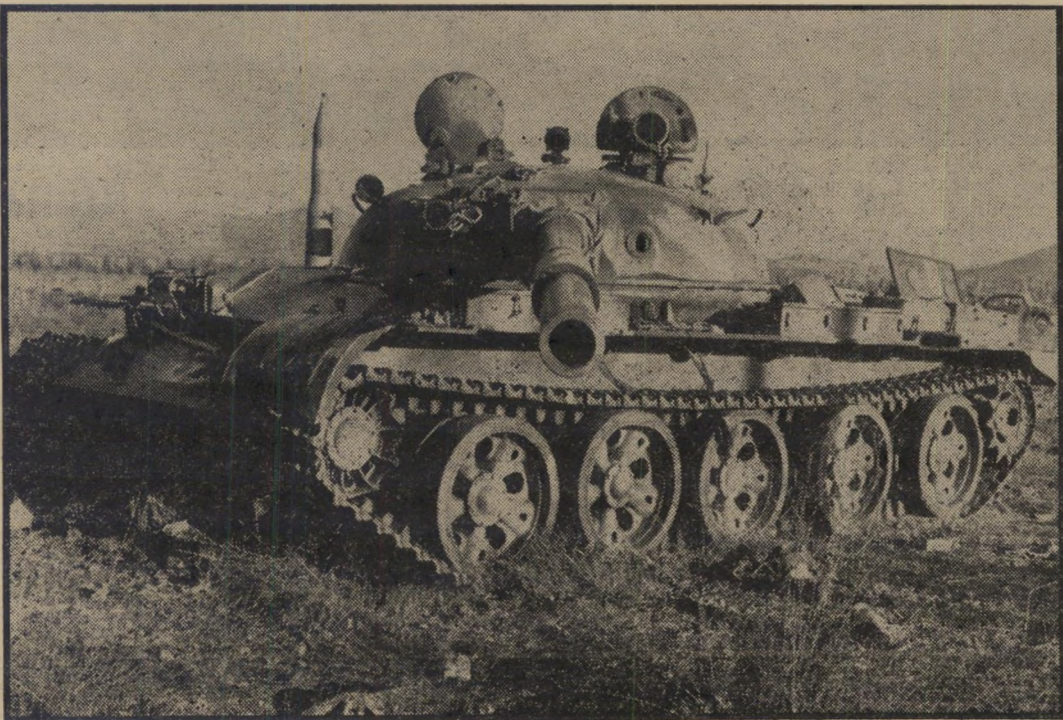
בלמנו שתי התקפות-מחץ אדירות-כוח, משופעות בנשק הסובייטי החדוש ביותר. אנחנו חזקים בשתי החזיתות. שוב הוכח שלא קווים גיאוגרפיים, ולא הרים, ולא נתיבי-מים, ואף לא ביצורים מושלמים, הם תחליף לאומץ-ליבם, לתושייתם, לכושר-לחימתם של לוחמינו. זהו גבול-הביטחון האמיתי, גבול-הביטחון האחד העומד במבחן האש: צבא ההגנה לישראל.

אדוני היושב-ראש,

עוד מוקדם מדי מלהפיק את כל לקחי הימים האחרונים, ולהתווכח עליהם. תמנהי על כמה מן הנו- אמים היום שהתיימרו לעשות זאת. במשך שש שנים התווכחנו על "גבולות-ביטחון אידיאליים", על שלום ועל סיפוח שטחים. וכיבו זה ותחדש ביתר שאת למחרת המלחמה הזאת. לא ננהל אותה עכשיו.

נאמר רק זאת: אין תחליף לשלום.

במשך שש שנים תמכנו בגישה שאמרה: לא נוזז אף מילימטר אחד מקו הפסקת-האש מבלי שנשיג תחילה שלום, שלום של ממש אשר יבטיח את ביטחו- ננו, ואשר ימנע במעל כל סכנה של התקפת-פתע. אולם אמרנו גם זאת: קווי הפסקת-האש כשלעצ-

טנק סורי טי-62, נטוש על אם הדרך לדמשק